

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

PEL CARRER DE ARAGÓ.

Lo govern ja ho ha decidit:
Molt vá haver d' escriure per convence'ns de que 'l carril havia de passar, encare que *interinament*, pèl carrer d' Aragó.
Y á pesar de haver escrit quatre ó cinch columnas de la *Gacetá de Madrid* á aquestas horas no estém convencuts ni molt menos.
Interinament no 'ns podém convence.

Aixó del enllás, fet en aquesta forma, 'm fá l' efecte de un dogal posat al coll de Barcelona.
—¿Enllassa?
—Si.
—Donchs estrenyú.
Los ingenyers proposan y 'l govern disposa, y disposa que s' estrenyi.
Pero sempre 'ns otorga una gracia: 'ns escanya, *interinament*.

Y la veritat siga dita, aquí á Espanya may se fán las cosas ab tota la previsió necessaria.
Hem estat anys y més anys disputant sobre si 'l carril devia ó no devia passar pèl carrer d' Aragó, y no

varem preveure que tota vegada que aquesta era la solució més dolenta, fora la que resultaria adoptada.
Y en aquest sentit s' ha resolt, sense preveure un altre cas.
Jo crech que 'l govern avants de determinar que 'l carril passés pel carrer de Aragó, havia de resoldre la construcció de un nou cementiri.
O si no digan ¿cóm nos ho farem per donar terra sagrada á las pobras victimas del pas del carril pèl mitj de Barcelona?

Pero en honor de la veritat, no tot son glorias per l' empresa de Tarragona y Fransa.
Las accions han pujat una pila. Hi convinch.
Las obligacions se n' han anat en l' ayre també, á medida que 'ls propietaris del carrer de Aragó han contret per la seva part novas obligacions, d' aquellas que sense donar cap diner, donan en cambi molts disgustos. Es innegable.
A l' empresa se l' hi ha fet una concessió que de tant bona sembla impossible. No hi ha dupte.
Pero en materias d' aquestas, no succeheix com al mercat de la Boqueria: aquí no 's ven carn sense os. Qui vol rosegat la carn ha de rosegat los ossos, y no hi ha més remey, que tirin pèl cap que vulgan...

L' os d' aquest negoci son alguns propietaris del carrer de Aragó.
Es cosa sapiguda que 'ls carrers del Ensanche no son propietat del públich, sino dels particulars. Aixó sembla una estranyesa; pero no hi ha més cera que la que crema.
Serán del públich, quan l' Ajuntament haja indemnizat als propietaris dels terrenos. Mentres l' Ajuntament no procedeixi á aquesta indemnizació, los propietaris son duenyos, y si consenten que 'l públich hi passi, es merament per condescendencia.
Y ab lo mateix dret que donan pas á la gent de péu, poden negar lo pas als trens dels ferro-carril. Cada hu fá lo que vol de lo qu' es seu.

Y en proba de aquest dret ja 'n tenen més de un parell, que han comensat á alsar barracas y casillas al mitj del carrer, en lo terreno que 'ls pertany.
Aquellas barracas, ab tota la seva humilitat, sembla que desafian al carril.
Sembla que dihen:—Qui vulga res que s' acosti.
¿Qué volen ferhi! Es lo dret de propietat que rebrota.

L' altre dia sentia explicar aquest fet, y algú se 'n estrenyava.
—Pero ¿cóm dimontri han permés aquestas construccions?
—Los que podian evitarho no se n' han adonat.
—¿Vols dir?

—Vull dir: figúrat que hi ha casa d' aquestas que s' ha alsat ab una nit no més.
—Si qu' es anar depressa.
—Y lo millor es que totas ellas ja están habitadas.
—¿Es admirable!
—¿D' aixó t' estranyas? No sols están habitadas, sino que ja hi ha inquilino que deu un trimestre de contribució.

De tot aixó 'n resulta que pèl carrer de Aragó per ahont *interinament* havia de passarhi 'l carril, *interinament* no hi passarà pas.
Avants t' de haverhi alguns xoques.
Xoques y retops entre l' empresa y 'ls propietaris, entre la real ordre del govern y 'l dret de propietat.
Fins are han pujat las accions de l' empresa; are comensarán á sortir las accions legals, y pujará 'l paper sellat.
Gran anyada pèls advocats.

P. DEL O.

COSAS QUE SE 'N VAN.

Arquimedes vá dir: «Donéume un punt d' apoyo y alsaré 'l mon». Jo, que no soch un sabi com ell, no m' entussiasmaria fins al extrém de que estant en un bany, al trobar la solució á un problema, me n' anés bó y nú pèls carrers, cridant «¡Eureka!» (l' he trobat), com dihen que vá ferho 'l sabi géometra.
No obstant de tot aixó y sense tenir la més petita pretenció de que 'm fassin centenaris, qu' ab un cinquentenari ja m' acontentaria; jo he trobat també una fórmula: «Donéume una xocolateria y vos descriuré una infinitat de tipos barcelonins».
Si, senyors, en un d' aquestos humils establiments de sols tres horas diarias de existencia mercantil, jo 'm comprometo á pintarlos l' apítut, ofici, carácter, temperament y fins l' estat social de cada hu dels que acostuman á pendrehi lo producte del cacau en estat líquit.
Pruebas son amores y no buenas razones, que deyan aquell y 'l Malaguenyo. Demá, si volen, llévinse á las sis, vinguin á casa, truquin cinch pichs y repicó, y 'ls acompanyaré á fer la proba. Si vostés perden no perdrán res; si perdo jo, 'ls pagaré 'l gasto, encare que ab lo xocolate prenguin trena ó sabre y aixarop de poncém.
La que m' ha de servir pèl cas ha de ser, ó pèl carrer de 'n Mónach, ó á la plassa del Oli ó la del Rey, ó b' pèl carrer de Cremat xich: trihin, segons la xocolateria trobarem los tipos, perque aixis no trajo no fa 'l monjo, ab aquestos establiments succeheix lo contrari, y es bèn probat, la xocolateria fa l' home.
Si Daguerre vá trobar ab la fotografia lo medi de fixar la imatge sobre un tros de coure, jo he arribat á

conseguir descriure l'home tal com es, valentme solament de un tros de llaua ab una xocolatera pintada servint de mostra y penjada sobre unas vidrieras ab cortinetas vermelles y ab un aparador arreglat ab quatre ampollas d' aixarop, una llangonissa y la safata de las ensiamadas, al costat d' un parell de trenas ensucradas, bessonas y enganxadas pèl coll com aquell fenòmeno que ensenyavan al carrer del Om.

Generalment aquesta classe de refetòs populars corren baix la direcció immediata de una dona; may sentiréu parlar del amo; ó no n' hi ha ó t' algun ofici que l' aparta del establiment. Molts cops es sereno, y per lo tant durant lo dia dorm; pero casi b' sempre es una dona la encarregada de portar lo pes d' aquesta industria.

Ab l'enlluernament del carrer es difícil al entrar abarcar d' un sol cop de vista tots los objectes que componen lo conjunt. Després, vensuda la foscó que acostuman a tenir las bótigas, veuréu las sis ó set taulas, ab sas corresponents cadiras, tot simètricament colocat, cada taula tocant d' un cantó ab l' estora que desde terra fins á la alsada de uns sis pams cubreix los baixos de la paret á istil de la ferma d' unas faldillas; un relloj de puput y un armari raconer ostentant lo servey especial per si 's presenta algun bateig ó qual-sevulga extraordinari.

La cuyna 's veu al fondo; tots los útils d' aram, lluhents com un mirall, están penjats á dreta y esquerra.

Al assentarnos, la mestressa 'ns mira de cap á peus, volguent indagar la circumstancia que 'ns porta á casa seva no sent de la parroquia que generalment acostuma á veure. Després 's acosta á preguntar qué se 'ns ofereix.—Xocolate.—¿Qué hi pendrà, llonguet ó ensiamada?—Porti llonguet.

Ab un plat de llautó brillant com lo sol, si b' algo abonyegat, porta la xicra ab un llonguet descansanthi á sobre. Tot seguit y ab lo mateix lo demana qué hi vol beure; ho serveix y se 'n torna cap á la cuyna, y nosaltres continuem la nostra observació.

Al cap d' un rato entra un senyor de certa edat. Se veu qu' es constant parroquiá, pues sense demanar res, la mestressa l' hi porta 'l xocolate ab mitj llonguet ben torrat, y un vas plé de un líquit groch, que deu ser aygua ab sucre. Al deixar-lo sobre la taula, la mestressa remena 'l fumejant contingut ab una cullereta de marfil que després deixa sobre 'l plat dihent-li:—Vamos, que aixó estava 'l pit.—Ell nos mira ab lo mateix interès que la mestressa, ab la qual s' interroga, parlan de cosas que semblan indiferents, y acaban per murmurar sense anomenar á ningú com si 's recelessin de nosaltres. A medida que vá sucant y menjant, de mica en mica vá bebent glopets del ensucrat líquit del vas. Quan acaba 'l pa, 's porta la xicra als llabis y ab una xarrupada l' apura fins al últim; després hi tira una mica d' aygua, la torna á agafar per la nansa, s' ho béu cada vegada més clara, fins á deixarla tant neta com quan vá sortir del aparador del plats y ollas.

Entra una dona d' uns cinquanta anys, saluda ab un bon dia y bon' hora á tothom, treyentse l' anti-gua mantellina, que plega cuidadosament, y quedantse ab lo mocador al cap, que ja devia portar posat. A n' ella no més l' hi porta la xicra de xocolate y un vas d' aygua; en cambi 's treu de la butxaca una llesca de pa y dirigintse al vell á qui anomena per senyor Pau, parla de la iglesia, y de si ha tingut d' esperar-se mitja hora per confessarse, tot acabantse 'l magre producte hasta no quedarli més pa. Llavors en lloch de tirarhi aygua com lo senyor Pau, hi passeja 'l dit, portantlo á la boca fins á tenirla neta de dins, fa després la mateixa operació ab la llengua per la part de fora, y salvo la nansa, queda tant neta, que no es necessari res més que tornarla al escudeller.

Una minyona entra ab un plat, dirigintse cap á la cuyna; luego surt portant una xicra y una ensiamada, saluda á tothom y se 'n vá.

La vidriera s' obra tant com l' hi permeten las frontissas, s' enfosqueix la botiga y apareix un mossen de aquells panxuts que tant recordan las delicias de la vida monacal. S' assenta posant ab cuydado 'l barret de teula sobre una cadira; ab un mocador de quadro y mostra s' aixuga 'l suhor y ab dos ó tres esbufechs, saluda á la concurrència. La mestressa l' hi presenta una xicra doble, dos ensiamadas y un vas d' orxata que talment sembla un cubell de quarto. Ab un sorris de satisfacció ell se mira las provisions, atacantlas ab tal gust, que no més de veure'l menjar fá venir gana. S' ho acaba tot; algunas mollas d' ensiamada han quedat escampadas per la taula; pero las recull cuydadosament mullantse ab saliva la punta del dit y portant-selas á la boca d' aquesta conformitat. Enrahona un rato ab lo senyor Pau, y mirant recelosament cap allí ahont jo soch, agafa 'l diari, comensantlo per l' any y 'l número y acabant per allí ahont diu: *Imprenta Barcelonesa á cargo de Francisco Gabañach, calle de las Tapias.*

Vé després un menestral que al haver acabat sa última sucada mira impacient al capellá, que no acaba may de llegir; pero es tossut, y tant prompte deixa sobre la taula 'l diari, ell lo fa passar á son poder.

Algú se 'n vá, n' entran d' altres pèl mateix istil, y

de aquest modo s' arriba á las déu, que llavors se dona per terminat lo consum. La mestressa treu la xocolatera del foch per posarhi l' olla, s' assenta y en una de las taulas pela las patatas y tria la col per fer l' escudella; després agafa la mitja, fins que toquin las dotze.

A la tarde 's fá la llimpiesa del establiment. Després treu una cadira aprop del carrer y si es al estiu allí passa la tarde despatxant de tant en tant alguna gasseosa entre 'ls vehins, de las que 's refrescan en una galleda plena d' aygua.

Al vespre quatre antichs parroquians hi ván á jugar á cartas. Ella 'ls treu un tros de panyo vert enribetat ab una veta d' un color més clar, un plat de llobins ab quatre cargolillos de paper y un joch de cartas que ja 's ván escantonant á copia de ferlas servir. Los components de la partida prenen alguna cosa per fer gasto y 's posan á jugar á la manilla fins á quarts de déu. A aquesta hora se 'n ván á retiro; la mestressa tanca la botiga, y bona nit y bon' hora.

Lo guany de segur que no arriba á dos pessetas diarias; pero la mestressa t' alguna coseta al seu poble, després deixa alguna unsota á ral per duro, y velshi-aquí que per poch que sigui 'l benefici sempre l' hi ajuda quan menos á pagá 'l lloguer.

Aquests tipichs establiments verdaderament catalans, ja que fora de aquí no 'ls veuréu en lloch, ván desapareixent pera dar entrada á la xocolateria de luxo, ahont se serveix de tot menos xocolate. No més conservan lo nom, y desde 'l gelat al *beafoak*, hi trobaréu de tot.

Lo luxo invadeix nostras costums, costi 'l que costi, caigui 'l que caigui. ¿Qué se me 'n dona que desapareixi la xocolateria clásica, pera dar pas á aquestas altras, ahont si hi demanéu una trena ó una mitja quierna se 'us clavan á riure?

Aixis es lo mon, desapareix lo vell pera crear lo nou; foném las llumaneras per fer ab lo mateix llautó metxeros y aparatos per gas.

¡Fora las xocolaterias de vehinat!
¿Perqué hem de anar pèl carrerons? ¡Ca, ca!—¡A la Rambla!... ¡A la Rambla!...

J. DEHN.

LO FÍ DE UN PENSAMENT.

Un pensament me vá dar una noya: ¡qué olor feya!
Los ulls me feya plorar cada vegada que 'l veyá.

En un gerro ab gran rezel vaig posarlo per recort: se torná mústich y un tel á son brill vá donar mort.

Ja no despedeix aroma, las fullas l' hi ván cayent, l' aygua del gerro fá goma...

¡Cóm t' has tornat, pensament!

En tas dolsas agonias has perdut lo nom de joya...
¡Cóm s' ha tornat en poch dias lo pensament de una noya!

JOAN VILASECA.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Las musas de la música, de la poesia y del ball surten del casco antich de Barcelona y 's trasladan á la Plassa de Catalunya, y al Passeig de Gracia.

Tots los teatros d' hivern tancan las sevas portas, tots menos l' Odeon. Sempre veurán que 'ls nanos son los que tenen més resistencia. Per altra part, com més calor fassa més éxit obtenen dramas com los titolats: *La inquisición de Barcelona*, *Jerónimo Tarrés* y pessas per l' istil de la que dú 'l títol de *Vintiset donas dos quartos*.

Lo Principal avants de tancar ha donat quatre beneficis: lo de 'n Goula, lo del Uetam, lo del Hospital y lo del Stagno. L' Hospital no canta; cobra.

Tant Uetam com Stagno, com en Goula ván tenir aplausos, regalos y ovacions. Una pluja de llorer vá inundar l' escena, obligant als beneficiats á arrimarse al foro del teatro, per no rebre un cop de corona massa fort.

Si la cosa vá seguint per aquest camí, los artistas haurán de sortir á rebre las ovacions ab un paraygua extés.

En lo benefici de 'n Goula vá oferirse la novetat de cantarse la primera ópera catalana, composició del beneficiat. Se titula *A la voreta del mar*, y está inspirada en la cansó popular catalana que comensa ab aquests versos:

«A la voreta del mar—n' hi ha una doncella que 'n brodava un mocador—qu' es per la reyna.»
Lo llibre, degut al eminent poeta D. Damas Calvet, t' escassas situacions musicals, poch moviment escènic y gens d' interès.

Vé á ser una balada posada en acció.
No obstant en Goula n' ha tret tot lo partit que se 'n

podia treure: un prelude ahont campejan los motius principals de l' opereta; una cansó de la soprano, un concertant molt robust y alguns corets intercalats en las principals escenas foren las pessas més aplaudidas.

Alguns que no se saben avenir ab que 'l catalá serveixi per tot, deyan:
—No sé qué 'm fan los recitats en catalá: se 'm figura que per compte de ser al Principal, me trobo al Tivoli.

Aixó es una preocupació: lo mateix efecte si per cas deuen fer als fills de Italia, 'ls recitats italians.

L' últim dia de funció en lo Liceo vá despedirse en Masini, cantant lo quart acte del *Rigoletto* á benefici del públich y sense augment de preu. D' aquesta manera haurá rebut los aplausos dels que podian gastar lo duro y dels que no podian gastarlo.

Nada menos que quatre companyias de sarsuela funcionarán aquest istiu.

Per are ja han comensat las del Tivoli y Espanyol. Seguirá la del Retiro, ahont hi haurá ademés un nutrit cos de ball.

Y finalment la del Teatro Masini, qu' es un local nou establert davant de l' estació del carril de Tarragona. Ja 'u veuen, sarsuela per variar.

Será alló que diuen:—¡S' arma cada sarsuela!
En fi: que Déu protejeixi á las empresas.

A Novedats de un dia á l' altre ha de comensar la magnífica companyia dramática italiana *Bellotti Bon*, que ha funcionat una llarga temporada á Madrid, recullint aplausos del públich y elogis de tota la premsa.

Al Teatro *Virich* están esperant l' arribada del gran pianista Planté. Mentres tant l' orquesta y Miss Thursby han donat dugas representacions en lo Teatro Real de Madrid, ab motiu de las festas del Centenari de Calderon. Allá, com aquí, la simpática artista y la magnífica orquesta han sigut rebuts ab grans aplausos.

Finalment: al Circo Equestre continuan treballant los artistas de qui varem ocuparnos la senmana pasada. Aquell local ha perdut un gran atractiu: la presencia diaria del impertèrrit Sr. Fontrodona. ¡Quina llástima fá are 'l palco de la presidencia, sense aquesta figura que l' omplia!

N. N. N.

LA MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS DE HOMES CÉLEBRES.

Rabelais, lo satirich escriptor francès, vá conservar lo bon humor fins al darrer instant de la seva existencia.

En efecte, en lo testament de Rabelais s' hi llegeix lo següent párrafo:

«Tinch molts deutes; no posseheixo res enterament; deixo lo restant als pobres.»

Lluís XV, que com tothom sab era un rey entregat als goigs voluptuosos, deya un dia:

—Jo aspiro á ser lo pare dels meus súbdits.

Un cortesá comentant la frase:

—Veus aquí explicada l' afició que t' á las francesas: ell voldria ser lo pare de tots los francesos que naixen.

Un senyor de la córt de Francisco I, excitat per las bromas pesadas del juglar Triboulet, vá amenassar que l' faria matar á garrotadas.

Lo juglar vá anar á queixarse al rey que l' hi diguè: —Si algú hi haguès que s' atrevis á tal cosa, no passaria un' hora sense que manès penjarlo.

—¡Ah! senyor, vá respondre 'l juglar: si fòsseu tan bondadós que manessiu penjarlo una hora avants!

MON SOL AMOR.

SONET.

Si l' hi feya un petó ella dos me 'n feya y ab sas pétitas mans mimos joyosos; y així abressats y estrets y carinyosos somreya jo tant sols si ella somreya.

La batxillera gent que fé aixó 'ns veyá, al veure 'ns constantment tant amorosos de vergon ya perduts ó bé envejosos lo nostre viu amor per tot retreya.

Mes ¿qué hi fá que ab malicia tant avara malparli de nosaltres sens parlar si mon ángel m' estima com fins ara?

¿Qué hi fá si se de cert que aquella cara no més mon místich llábi pot besar, puig t' no més tres anys y l' hi soch pare?

J. MOLAS BALLESTER.

ESQUELLOTS.

Varem tenir corridas de toros dijous y diumenje de la senmana pasada.
Lo dijous especialment la plassa era plena de gom

à gom: los tendidos estavan empedrats de caps, espesos y atapahits com los grans en una panotxa de blat de moro.

Molts dels nostres elegants varen presentarse ab pantalon ajustat, jaqueta curta, y barret tou y d' alas amplas, á istil de torero.

Los catalanistas los miravan ab llástima.
—Ay, Senyor! deya un federal: si arriba l' hora de pactar, tots aquests son capassos de entendre's no més que ab los andalusos.

La corrida del dijous vá ser magnífica. Los toros de la ganaderia de Lopez Navarro van donar joch, y van atiparse de carn de caball. De picas tal vegada varen rebre'n massa; pero 'l nostre públich es aixis: no vá á la plassa á veure primors, sino á contemplar caygudas y ventres de caball oberts.

Los toros castigats fins al excés, van á la sort de banderillas molt recelosos y á l' última sort aplomats, y sense proporcionar al espasa motius de lluhiment.

Un inglés que tenia al costat, me deya:

—Mi parecer que este público ser poco inteligente.

Y jo vaig haver de contestarli:

—Osté tener mucha razon.

Los toros de diumenje, deixant apart alguna excepció, eran verdaders rebrechs. Lo qui no tenia una banya espuntada, tenia una ferida á las ancas, y 'l que no tenia una ferida á las ancas, era borni del ull dret.

Treure un toro borni es una barbaritat. Al torin es com á la terra dels cegos: lo qui té un ull es rey.

Que ho diga sino 'l mateix Lagartijo, que may ha suat tant com davant de aquella bestia, que sense respondrelli al drap, se n' anava dreta al bulto.

Ja no faig menció del escándol que vá armarse, en lo sisé toro, que havia de ser de Miura y vá resultar de 'n Lopez Navarro.

¡Qin xibarril! Tothom cridava ó xiulava; tothom en-senyava 'l programa, y alguns per ser més eloqüents l' encenian, com si haguessen volgut sublimar al toro ó á l' empresari.

Lo president vá sublimar á aquest últim posantli cent duros de multa.

Un altre detall:
A n' en Calderon l' hi van tirar una ampolla que vá tocarlo al mitj de la má.

D' aquesta manera vá celebrar lo seu centenari.

Si son aficionats á menjar bè, arribinse un dia fins á la Cerveseria y Restaurant dels Dos Mons, ¿no saben? A la mateixa casa ahont avants hi havia 'l corréu.

S' ha encarregat d' aquell establiment en Pompidor, que jo 'ls asseguro qu' en materias culinarias es doctor ab borla.

Que ho digan sino 'ls principals restaurants de Barcelona, que l' han tingut á la cuyna; pero que ho ha de dir son vostés mateixos, si algun dia 'l favoreixen ab la seva presencia.

Y per major inteligencia, anuncia cada dia en los diaris los plats que serveix en los ermorsars y en los dinars, advertint que 'ls esmorsars valen déu rals y 'ls dinars dotze.

Los municipals de caball que van anar á Madrid ab motiu de las festas de Calderon, diu que van agradar extraordinariament.

¡Ay, Senyor! ¡Y pensar que aquí 'ls emplean per evitar que 'ls xicots fassan pedradas!

Dissapte vá haberhi á Barcelona una verdadera catástrofe. Va reventar la caldera de la fábrica de filats y teixits de D. Martí Rodés, situada al carrer de Ronda de Sant Pau, davant de la presó.

Resultat de l' explosió: Tres morts y déu ferits, alguns d' ells de molta gravetat.

Unas quantas preguntas:
¿Es cert que la maquina de vapor de aquella fábrica no era més que de uns 12 á 14 caballs, á pesar de lo qual l' hi feyan desarollar la forsa de 30 ó 40?

Vels'hi aquí una cosa que val la pena de averiguarse.
¿Es cert que una de las calderas estava tota apedassada y en alguns punts tapada ab mástich, y que no oferia la deguda resistencia?

Aixó ja no ho havém sentit á dir, sino que ho hem vist pels nostres ulls mateixos.

¿Es cert que 'l mateix maquinista havia dit alguna vegada al seu principal:—Miris que un dia tindrem un que sentir?

¿Es cert que 'l principal l' hi responia:—Si no 'us agrada aneuse'n: n' hi ha vuit ó deu que demanan lo vostre puesto?

Tot aixó té de ser objecte de averiguacions, ja que la fortuna de un home no val ni molt menos la vida de

tres desgraciats, y las lesions dels pobres ferits victimas del afany d' explotar al próxim.

Ja tenim un' altra pelegrinació que se n' ha anat á Roma á gastar la plata.

Forma part d' ella lo nostre incomparable bisbe don Joseph Maria, y lo qu' es encare més incomparable, la suma de 12.000 duros destinats al papa, que continua sent tant pobre, com sempre.

Al veure que no surt may de sa pobresa, fins m' hi arribat á creure que dels neos res fá profit, ni 'ls quartos.

Aixis que 'ls pelegrins van arribar á Roma, van enviar lo següent parte:

«Roma 30, á la 1 y 15 minutos de la tarde.

»Señor Vicario General de Barcelona:

»Hemos llegado todos felizmente. Publíquese.—EL OBISPO.»

¡A quin temps hém arribat!
Los pelegrins se 'n van á Roma ab carril, y envian noticias pèl telégrafo.

Ja transigeixen ab la civilisació; no tardará la civilisació en menjarse 'ls.

Una cosa m' intriga, y es saber quina cantitat destinaran los pelegrins que han anat á Roma, duhent 12.000 duros al papa, per las desgraciadas victimas de la fábrica de 'n Rodés.

Jo crech que tot lo més, los donarán una missa.

Ey! si algú la paga per endavant.

Acaba de morir á Paris, un paisá nostre, lo Marqués de Casa Riera, que era un ricatxo dels més poderosos y un home dels més tranquils.

Durant la guerra dels set anys havia fet una gran fortuna ab las sévas contractas ab lo govern, anantse'n després á Paris á donarse bona vida.

Lo seu palacio era un dels millors de aquella capital, y tot lo seu afany consistia en gastarse 'ls diners per obsequiar al próxim... sobre tot á las donas guapas.

Tenia palco á l' Opera, á l' Opera cómica, al Teatro francés y als Italians, y en aquests palcos s' hi veyan sempre las donas més cayas y elegants de Paris.

Durant los últims anys de la seva vida 'l marqués s' havia tornat cego y sort, y á pesar de tot continuava obsequiant á las donas més hermosas, sense véurelas y assistint á todas las funcions de música, sense sentir-la.

Allá hont no l' hi arribava la vista y l' oido, l' hi arribava l' imaginació.

Un anunci que he vist en un periódich inglés:
VENTA.—Se ven una mona, una gata y una cotorra: lo seu amo s' ha casat y ja no las necessita. Dirigirse etc., etc., etc.

Y aqui van dugas máximas per acabar:
Si á una dona l' hi dihéu maca, ja es algo; pero si l' hi dihéu qu' es la més maca de todas ¿cóm ha de resistirvos?

Una dona casada se 'n vá del marit per venirse'n ab mi ¡es un àngell ¡oh-adorable criatura! Se 'n vá de mi per anarse'n ab un altre. ¡Perjural Vill Infame!

QUÉNTOS.

Un pianista volia passar per noble y deya:
—Ho se de bona tinta: un dels meus passats vá acompanyar á D. Jaume 'l Conquistador.

Un bromista que l' escollava respon:
—¿A qué vá acompanyarlo? ¿Al piano?

Una dona lletja s' exclamava de que un gos l' havia mossegada.
—Oh! deya: lo que 'm fá més por es que siga rabiós.

—Aixó de segur, l' hi responia un bromista.
—¿Cóm ho sabs?

—¿Vols que un gos ab tots los seus cinch sentits s' agafi ab tú? ¡Imposible!

Una mare reprenia á un fill seu porque no havia anat á l' enterro de una senyora amiga de la familia.
—No m' agrada anar á cap enterro, ja 'u sab, deya 'l jove.

—Esta clar: com que la pobra Sra. Quima ja era d' edat! Se tractés de una xicota jove y guapa.... Llavors ja hi anirias.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Dos tres llástima vá ferme,
quan vaig veure la dos prima
qu' una tot l' hi destrossá
la primera l' altre dia.

J. E. PUNTARRI.

II.
Dipósit d' agua es primera,
un apellido es segona,
y es un' eyna lo mèu tot
que á casa del manyá 's troba.

TIC-TAC.

ENDEVINALLA.

Un riu tens de buscá en mi,
lo que als boscos trobarás,
lo que véus en tot moll
y hasta trobarás per fi
lo que en la iglesia veurás.
Lo mèu total ningú 'l sent
sens recordar's de la historia;
es immortal y esplendent
puig qu' ell sol bastá á dar gloria
en una guerra d' Orient.

MANELBY.

FIGURA DE PARAULAS.

Sustituir los punts ab lletras que l' egidas vertical y horizontalment digan: la 1.ª ratlla, lo que tothom té; la 2.ª un rey antich; la 3.ª un estranger; la 4.ª un nom d' home y la 5.ª una joya.

ANTONET TEIXIDÓ Y C.ª

COMBINACIÓ NUMÉRICA.

Sustituir los pichs ab números que sumats vertical, diagonal y horizontalment donguin un total de 29.

A. T. C.

CONVERSA.

—Joan, qu' estás de mal humor?
—M' he enfadat ab la....
—¿Ab quí? digas lo nom.
—Si l' estém dihent tú y jo.
—¿Qu' es la filla del Anton?
—Cái home, cái!

TONET TARRAGONI.

GEROGLIFICH.

A volga
Re volga
Nan
C I A D P
P K D
O O O

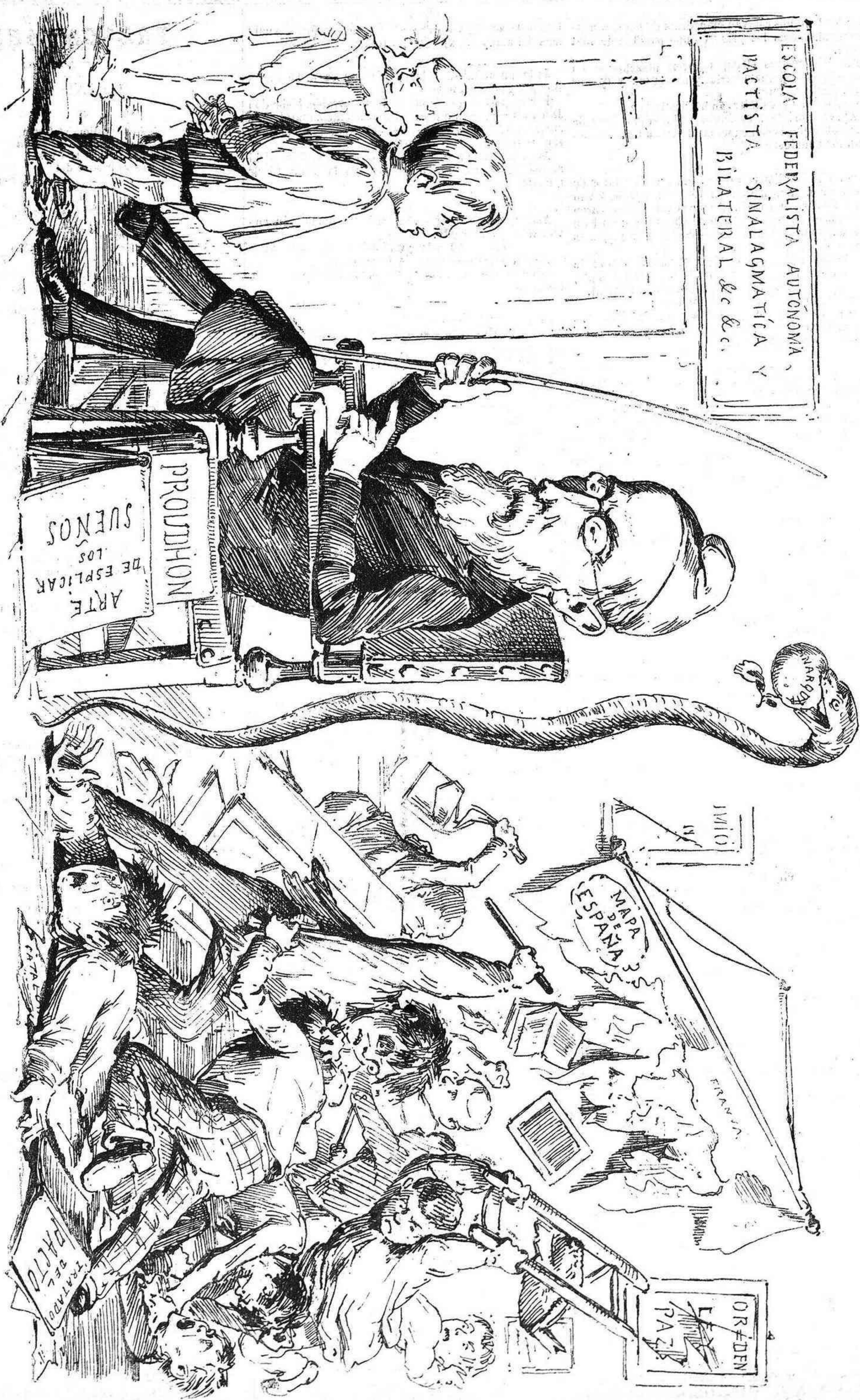
TRES MOSCAS D' ASE,

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—Tana.
- IDEM 2.ª—Carrich.
- MUDANSA.—Pi-lli-si-vi.
- SINONIMIA.—Calderon.
- QUADRAT DE PARAULAS.—C a s a.
A m o r.
S o p a.
A r a m.
- COMBINACIÓ NUMÉRICA.—4 5 6 2 1
2 1 4 5 6
5 6 2 1 4
1 4 5 6 2
6 2 1 4 5
- LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Partera.
- GEROGLIFICH.—No hi ha efeete sens causa.

COMPENDI DE DOCTRINA PACTISTA PER D. FRANCISCO PI Y MARGALL.

P.—Digas noy ¿per quin fi es criat l' home?
 R.—Per pactar.

P.—¿Cóm s' alcanza la gloria del partit?
 R.—De bon grat, ó rompentse 'l Baisisme.